

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A modern bűnügyi nyomozás.

(Előző közleményt lásd a Cs. L. 1917. évfolyamának 1. számában.)

III.

Mig az előző időkben, a mikor a nyomozó közeg lényegében a tanúk bemondására volt utalva és igen sok esetben semmi kézzelfogható bizonyítékkal — a melynek segélyével a gyanúsított a cselekmény elkövetését albizonyíthatta volna — nem rendelkezett: manapság burokra kerül a tettes igen sokszor akkor is, ha a cselekménynél nem volt szemtanúja, mert az illető alkarcva, nem akarva, a helyszínén hagyta a «névjegyet».

Abhoz, hogy ezt a «névjegyet» olvasni is tudjuk, különleges ismeretekre és ügyességre van szükségünk, a melyeket azonban manapság a modern bűnügyi nyomozás tana bőségben bocsát rendelkezésünkre és a büntetőjogi cselekmények szaporodásával a jövőben még nagyobb terjedelemben fog rendelkezésünkre bocsátani.

A tanúknak — mint már az előzőekben kifejtettem, nagyon sokszor kétséges és megbízhatatlan — bemondása távolról sem oly értékes a nyomozásnál, mint a helyszínén talált nyomok, mert sokkal biztosabb következtetés vonható le ezek segélyével, feltéve természetesen, hogy a nyomozó rendelkezik a megfelelő képességgel és szakismerettel s ha a körülmények úgy kívánják, szakértők bevonásával dolgozik.

A tapasztalt nyomozó (a mit már e helyen is unostig hangoztattunk) némely esetben a cselekmény elkövetési módjából a tettes személyével tisztában van, vagy legalább néhány emberét — a kik hasonló módszert szoktak a cselekmény elkövetésénél alkalmazni — foghatja igazoltan gyanúba. Mert a bűnösöknek valóságos specialitásaik vannak.

Az egyik csak a kirakatok kifosztásában mester, míg a másik kizárólag istállótolvaj, a kinek lószerszámra fáj a foga. Van tolvajtársaság, a mely a táviró és távbeszélősdronyok eltulajdonításában dolgozik; van betörő, a ki kizárólag a csapszékeket töri fel, (ezt a szesz iránti előszeretettel vezérli), mások kizárólag fényképészeti műtermeket, cipőüzleteket, magános nők lakásait szemelik ki működési területül, s ettől a szokásuktól el

nem térnek. 1904-ben egy tolvaj végig fosztogatla a budapesti községi iskolákat és mindenünnen csak a tanító hegedűjét lopta el.

K. lelkész gyilkosát olyan egyén személyében sikerült kinyomozni, a ki zárólag a plébániákat fosztogatta s a lelkész által tetten éretvén, azt agyonütötte.

Egy 68 éves tolvaj, összesen 42 évi szabadságvesztésre volt elítélve; mindezt billiárdgolyók eltulajdonításáért volt kénytelen leülni.

Világos, hogy a nyomozó közeg, a ki ismeri az embereket és tisztában van azzal, hogy melyik büntetett milyen büncselekményeket szokott elkövetni, hamarosan ráakad a helyes nyomra. Ha azután megállapította, hogy emberei közül ki nincs lakat alatt, s a szabadon lévők között ki járt a tett színhelyén, s ha az így gyanúba foghatót, élesen megfigyeli, (hogy nem költséges-e túlságosan, nem érintkezik-e orgazdájával a lopott holmik értékesítése végett stb.) hamarosan megkerül az igazi tettes is.

Annyi azonban bizonyos, hogy még ilyen ismeretek mellett sem lehet a tettest (hacsak nem követett el valami vigyázatlanságot) minden esetben kézrekeríteni, mert hiszen a mai modern közlekedési eszközök kitűnő segítőitársai a gyakorlott tettesnek, a ki számkönyvét — addig, a míg a nyomozó közeg a cselekményről értesül — régen biztonságba helyezte, s kellő alibiről gondoskodni is akad még ideje és módja.

Elég gyakori eset, hogy a tettes valamely — tulajdonát képező — tárgyat, vagy hátra a helyszínén, akár azért, mert munkájában megzavarták, vagy attól tart, hogy meglepi s hanyatt-homlok menekül a tett színhelyéről; akár pedig az illető tárgyat ott vesztette el, a nélkül, hogy ezt észrevette volna, de az is előfordul, hogy azt, mint jelentéktelent, egyszerűen ott hagyta. Ilyen esetben a nyomozó közeg munkája gyakran alaposan megkönnyebbül, mert a helyszínén talált ily bűnjелеk után való nyomozás eredménye néha a bihetetlenséggel határos.

P. vidéki városkában, a míg a család távol volt megfojtották a cselédleányt.

A gyilkos a tulajdonos ruháit öltötte magára s a

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

az. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató felfalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétel és becserélés. — Árjegyzék minden hangszerről külön kúldetik.

rajta volt rongyokat hátrahagyta. A gyilkos kiléte utáni puhatólás eleinte eredménytelen maradt, mert a szomszédok gyanús alakot nem láttak.

Az ügyészség átadta a gyilkos hátrahagyott ruháját a törvényszéki vegyészeti szakértőnek, kísérelné meg azok révén valamelyes támpontot megállapítani a tettes személyét illetőleg. A vegyész egy szál vörhenyes hajuszórt, néhány szőke hajszálát, dohánymaradékot, fehér kenyérmorzsát, halpikkelyeket és néhány száraz fűszálát talált a ruhában. Előkerült ezenkívül a kabát egyik zsebéből két drb. kénese gyufaszál is, melyeknek gyújtó anyaga lazurkékre (ultramarinra) volt festve, a mi igen ritkán fordul elő. A kopott és igen pezsétes ruha zsebei és hélése művésziiesen voltak megfoltozva. Ezek alapján a vegyész a következő, hozzátevőleges leírását adta a kérdésbe jöhető gyilkosnak: Haja szőke; hajusza ugyanolyan színű, kissé vörhenyesbe játszó; a gyilkos szenvedélyes dohányos és csavargó lehetett, a mit a vegyész a kenyérmorzsákból, a halpikkelyekből és fűszálakból következtetett: a művészi foltozási munka a gyakori varrásra engedett következtetni s a varrás módja hasonló volt a fegyenczek és rabok foltozási módjához; a talált-hoz hasonló gyufát az egész városkában csak két helyen árulták.

Az ennek alapján újból bevezetett nyomozás már két nap múlva teljes sikerrel járt s a vegyész következtetése az egész vonalon régig helyesnek bizonyult.

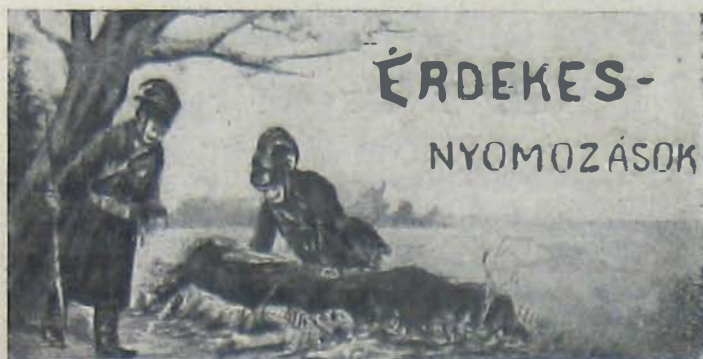
1906. év augusztusában két betörő egy ékszerésznél próbált szerencsét, azonban sikertelenül, mert a tulajdonos neje meglepte őket munkájukban s nekik menekülniök kellett. Futás közben az egyik betörő siettében ott felejtette a felöltőjét. A rendőrség egész határozottan megállapította, hogy melyik szabó, ki számára készítette a felöltőt s ennek alapján egy a rendőrségnél jól ismert betörő-speczialista került az igazságszolgáltatás kezére.

Egy másik — különben igen ügyes és minden hájjal megkent — betörő úgy került burokra, hogy a tett színhelyén felejtette kezeldőjét. Miután a kezelőn rajta volt a mosóintézet ismertető jele, ez esetben aránylag könnyű volt a nyomozó hatóság dolga.

Magától értetődik, hogy abból a körülményből, hogy valakinek a holmiját a helyszínén találjuk, még koránt sem szabad mint bizonyosat állítanunk, hogy az illető tényleg ott is volt, arról nem is szólva, hogy őt pusztán ennek az alapján esetleg a tett elkövetésével meggyanúsítsuk. Ezzel nagyon túllőnénk a célon.

E mellett tulajdonképen csak egy bizonyos — a körülményekhez képest erősebb, vagy gyengébb — gyanúsítás szól. Sőt elképzelhető és már elő is fordult az az eset, hogy a gonosztevő véletlenül olyan tárgyakat hagy

hátra a tett helyszínén, a melyekhez meg nem engedett módon jutott; sőt olyan esetek is előfordultak, a mikor a tettes, hogy a gyanút magáról elterelje, másnak tulajdonát képezett tárgyat hagyott bűnjelként hátra. Így például egy takarítónő, a ki az urát meglopta — hogy a gyanút egy férfitettesre terelje — cigarettavéget hagyott hátra a helyszínén; viszont egy másik esetben a férfitettes egy női papucsot hagyott viseza bűnjelként. Egyik cselfogás sem sikerült, mert a tettesek kézre kerültek.

A huszár meg a baka.

Írta: Nyomozó.

(Vége.)

Ebben a reményben már november 10-én újból Pesten volt a gazda egy szekér szénával. Ezuttal nem mert a korcsmába menni. Félt a feleségétől, a ki a szemei kikaparásával fenyegette meg, ha megint pénz nélkül jön haza. Másrészt meg arra használta fel a szabad idejét, hogy a két katona után kutasson, mert bizony azok maguktól nem jelentkeztek.

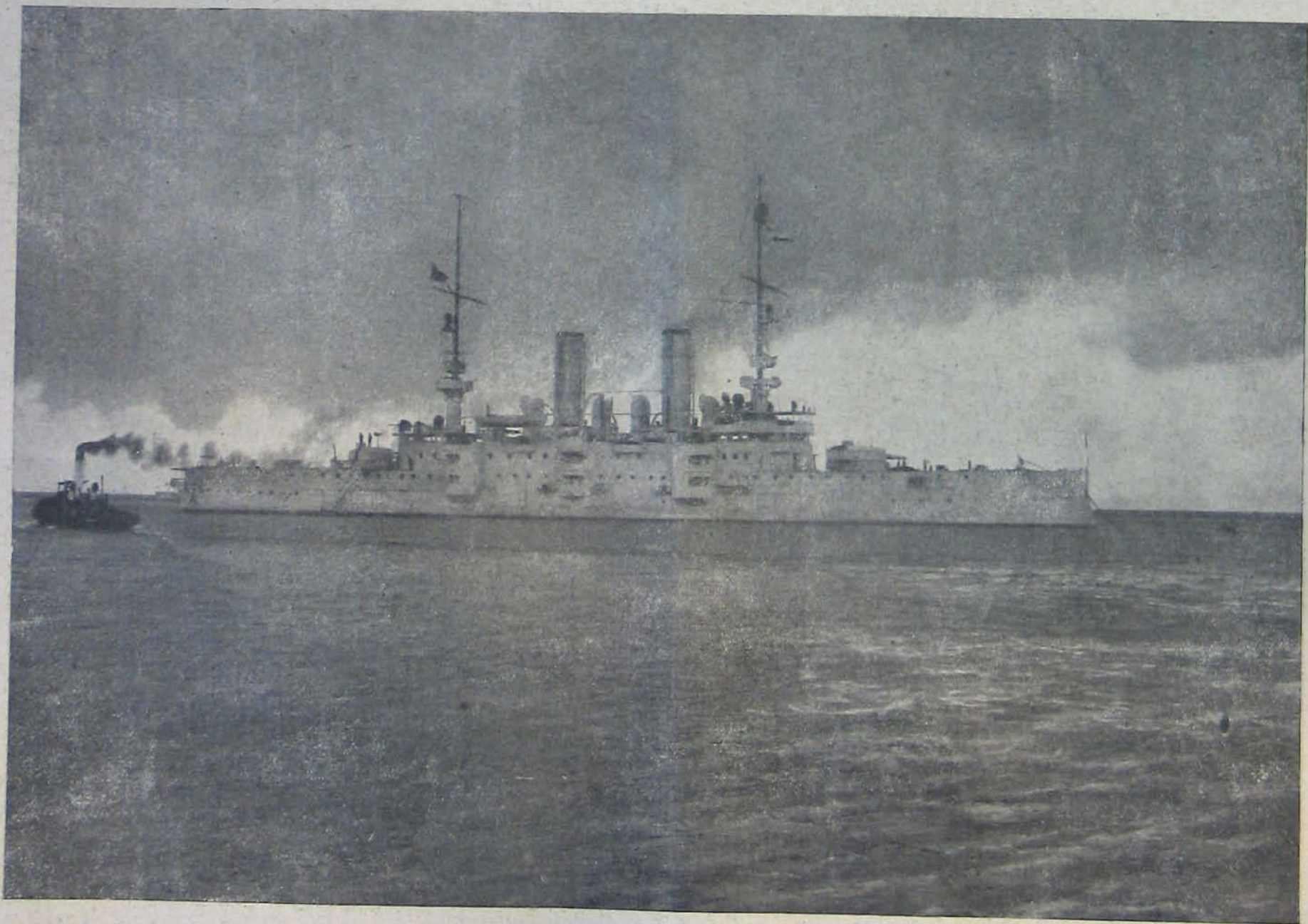
Kutatása, kérdezősködése nem sok eredménnyel járt, mert azoktól a szénát áruló társaitól, a kik annak idején vele látták a két katonát, csupán annyit tudott meg, hogy az utóbbiak egyike előttük is laczházai születésűnek mondta magát, de mert a nevét nem mondta meg, személyében nem ismerte senki.

Reménytelenül, a 280 koronáról való bús lemondással indult tehát hazafelé a polgártárs, midőn a szénáját eladta. Némi vigaszt csak az nyújtott neki, hogy ezuttal még jobb áron adhatta el a szénáját, a mennyiben 320 koronát kapott érte.

Pedig — már itt megjegyezhetjük — hogy ott bujkált a keresett két vitéz ekkor is a szénapinczon. Áldozatra leselkedtek. S a mint a multkor kifosztott gazdát meglátták, azonnal tervezték, hogy ha csak hozzáférnek, újból csemelik a pénzt, ha másként nem sikerül, erőszakkal is.

Ingyen rum

ot sohaem ittunk. Azonban olcsó és kitűnő rumot íhatik mindenki, aki kiválóan finom rumesszenciából házilag készíti. 1 üveg 1-20 kor. használati utasítással, amelyből 1 liter legkiválóbb rum állítható bárki által elő. Legkevesebb 6 üveg küldetik postán bérmentes küldéssel 7-20 kor. ért, 12 üveg rendelésnél 1 üveg ajándék. Pontos levélczím: Czucz Zs. Csnél gyógyszerész, Szabadka/A., szegedi kapu. Szt. Antal gyógytár.

Egy csatahajónk.

Ezzel a szándékkal már előre elmentek s hogy jobban sikerüljön a gazda félrevezetése, sapkát cseréltek és míg a huszársapkás Szarka honvéd előre ment Taksony felé, Harboni Soroksár és Dunaharaszti között lézengett az országút környékén. Várta a gazdát.

Már estefelé járt az idő, mikor feltűnt a gazda kocsija a láthatáron. A bakasapkás huszár ekkor szintén megindult Dunaharaszti felé. Ő oly lassan haladt, hogy a gazda csakhamar utólérte. Ez jó estét köszönt a gazdának és megkérdezte, hogy hova hajt. Mikor pedig a gazda azt felelte, hogy Laczházára, megkérte, hogy vegye fel a kocsira, ő is oda megy, de a vonatot lekészte s így most gyalog kénytelen hazamenni.

Az előző eset miatt gyanakodó gazda elutasította ugyan a katonát, de mert ez újabb kérdés mellett, már ba is mutatta magát, hogy ő Papp Mihály megyei útkaparó fia: a Feri s bizonyosan ismeri a bácsi az ő apját, erre az ismeretségre valóban emlékező gazda mégis csak felvette a gyalogost, a ki a legközelebbi korcsmánál mindjárt két deczi rumot, majd Taksonyban újból másfél deczit töltetett egy üvegbe s beszélgetés közben egyre kínálta a gazdát a szivességeért és egyre emlegette, hogy annak Ignác nevű fiával együtt volt beosztva a hadimunkások közé, de hát ő kibetegedett s így szabadságolták rövid időre.

Jellemző az ittas ember emlékező tehetsége mulékonyságára, hogy hét napi időköz alatt ugyanazt a személyt ezuttal másodszor és nem is rövid ideig látta, viselkedését, arc kifejezését, beszédmodorát, kiejtését megfigyelhette s még sem volt képes felismerni azt, annyira kimosódott mindez az emlékéből.

A hamisnevű huszár a gazda mellé a saroglyába ült s így beszélgetve, rumozgatva haladtak Laczháza felé.

Taksonyt elhagyva, hamarosan feltűnt előttük a huszársapkás baka, a ki fűtörészve, lassan ballagott az országúton. A mint utólérték, ez szintén felkérkedzett, mert mint mondá, ő is Laczháza felé megy.

— Ne vegye fel Bak bácsi! — súgta a gazdának a ravasz Harboni, még mielőtt ez felelhetett volna a kérésre.

Ezt csupa ravaszsgból tette a huszár, mert hiszen éppen az ő társa volt a baka s előre megbeszélte, hogy szerint jártak így el, hogy majd külön-külön kéréznek fel a gazda kocsijára, hogy a félrevezetés még jobban sikerüljön.

Az emberi természetnek különben is közismert sajátága az, hogy a rábeszélésnek nehezen enged s inkább az ellenkezőt cselekszi. A huszárnak — úgy látszik — jó emberismerete volt és bizonyosra vette, hogy közbevető tiltakozásával éppen a valódi szándékát fogja elérni, t. i. hogy a baka mégis a kocsira kerül. Úgy is történt.

A gazda kétszer se kérte magát, hanem megállt és felvette a bakát, a ki az előbbieket háta megett a kocsiderékban húzódott meg.

Gyakran előfordul, hogy elmosódott képzetek, az előzőhöz hasonló behatás folytán, váratlanul felelevenednek az ember emlékezetében.

Így járt a gazda is. A mint így együtt látta a két vitézt, hallotta a beszélgetésüket, rögtön rájött, hogy ezek voltak az ő segítőtársai a multkori esetben s ezuttal is bizonyosan a pénzére pályáznak.

Nem árulta ugyan el ezt a felfedezését, viszont azt se tudta, mit tegyen. Visszaforduljon-e a már jól elhagyott Taksony felé, vagy hajtson tovább, míg valakit nem talál az uton, akinek segítségével elfoghatja legalább egyikét a katonáknak, esetleg leszállíthatja őket a kocsiról, s elnyargalva, megszabadulhat tőlük.

De nem is töprenghetett sokáig a kétféle választhatas eshetősége felett, mert a katonák gyorsabban határoztak.

— No pajtás, majd elkészünk! — szólalt meg egyszerre a baka hátulról s hogy foganatosabb legyen a figyelmeztetése, könyökével oldalba lökte a huszárt.

A gazda azonnal tudta, hogy mit jelent ez a nógattás, de már nem volt ideje sem védekezni, sem leugrani, mert a baka abban a pillanatban megragadta és hátrarántotta a kocsiderékába, a huszár pedig a mellére térdelt és fojtogatni kezdte, hogy ne kiabáljon.

A megtámadott ember nem vesztette el a lélekjelentét s a mint fektében fehet, dulakodni kezdett a rajta térdelő katonával, sőt annak egyik ujját is a szájába kapta és harapdálta. De ez az erőlködés már hiába való volt. A baka felhasználta a kedvező alkalmat.

Szétszakította a leszorítva tartott gazda begombolt kabátját és mellényét s kihuzva annak zsebéből a már ismert bugyellárist, mindjárt le is ugrott a kocsiról.

A huszár még kénytelen volt addig kitartani, míg a megfojtással fenyegetett gazda kiengedte az ujját a szájából. De a mint ez megtörtént és hallotta társa kiáltását: „gyere pajtás, megvan már minden!” ő is leugrott a kocsiról és csakhamar eltűnt a társával együtt az esti szürkületben.

Éppen ideje is volt, mert szembejött egy dunaharaszti gazda kocsijával s csak egy pár pillanattal utóbb ért a kifosztott ember kocsijához, mikor arról a huszár leugrott, de azok elmenekülését már kettejüknek sem sikerült megakadályozni. Így azután a polgártárs ezuttal is kénytelen volt pénz nélkül hazamenni.

Most már meggyőződött a gazda, hogy a katonák nem tréfáltak. Mogtette tehát a feljelentést ellenük még az nap a laczházai örsön, elpanaszolván mind a két esetet.

Az örsparancsnok: Tóth Ferencz őrmester indította

Vizes lábak

ellen csak úgy védekezhettünk, ha bakanosot, csizmát a rög bevált izoláló hatásu „CAMPOLIN” törvényileg védett vízhatlan bőrkendőccsel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa öségiől, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utca 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Újposton: Árpád-ut 40. szám.

Gyakorlat egy csatahajón.

még a nyomozást és mivel az első eset a dunabarasztii örskörletben történt, értesítette Szerző Gábor őrmester ottani őrsparancsnokot, valamint az illetékes soroksári őrsparancsnokságot is.

A járásparancsnok irányítása folytán a két őrsparancsnok a budapesti honvédelmi gyalogsági és a lovassági laktanyákban a pót századoknál hamarosan megállapította az anyakönyvi lapok és a káros által adott szemléyleírás egybevágó adatai alapján, hogy a tettesek a fentnevezett katonaszökevények lehetnek. Csak az volt a legnehezebb, hogy a tartózkodási helyüket kipuhatolhassák. És ez, mivel sehol sem voltak bejelentve, oly nehezen sikerült, hogy már majdnem abba kellett hagyni a nyomozást és csupán a kétségtelenné mutató gyanús adatok alapján feljelentést akartak tenni ellenük. Ez adatok helyességét és valódiságát két laczházi ember bizonyította, az egyikben a kiderített névnek velük történt közlése után emlékeztek rá, hogy az egyik tettest: Szarka Ferenczet több ízben látták a szénapiacson csavarogni, őket azonban, nem tudják mi oknál fogva, mindig kerülte.

Tóth őrmester azonban még ezeket sem találta elegendőnek a tettesek elleni gyanúkok teljesen elfogadható igazolására. Ő még többet akart, de leginkább a tetteseket akarta kézrekeríteni. Még egyszer nekifeküdt tehát a dolognak és addig ment, kérdezősködött, puhatolt, míg meg nem tudta, hogy a vitézek a Hunyadi úteza egyik házában egy nőnél tartózkodnak.

A házszámot az illető egyén nem tudta megmondani. Ennél fogva sorba kellett venni a házakat, s az őrmesterrel volt népfölkelő, mint kevésbé feltűnő egyén, oly sikeresen hajtotta ezt a műveletet végre, hogy már csak annak megállapítása volt még hátra, vajjon ezáltal a két vitéz otthon van-e.

Mint hogy a laktanyák túlszűfolttsága miatt általános szokás Budapesten, hogy a helybeli, de még a környékbeli katonák is kinlakhatási engedélyt kapnak, esténként hazamennek s csak reggel a napirendszerinti foglalkozásra térnek vissza a laktanyába, a házbelieknek tehát fel sem tűnt a két katona ott tartózkodása. Viszont a népfölkelő ismervén ezt a szokást, sőt még azt is tudta, hogy a távolabbiak közül sokan olyan ürügy alatt, hogy Budapesten lakó rokonságuknál fognak lakni, szintén nyernek kinlakhatási engedélyt, hogy tehát ügyetlenül el ne riasszák a két vitézt, ilyen ürügy alatt ment be az illető ház ama lakásába és kérdezősködött, hogy részére lenne-e még ott megfelelő hely.

A lakásadó ezáltal nem volt otthon s így a népfölkelő kérdezősködéseire a két katona adott választ még pedig azt, hogy jöjjön később, talán neki is sikerül a társaságukba bejutni s olcsó lakást kaphat.

Így meggyőződven a népfölkelő a két szökevény otthonlétéről, kevés idő múlva őrsparancsnokával jelent meg nálok és el is fogták a gyanútlanul heverészőket.

Szembesítés alkalmával káros mind a kettőt felismerte s különben a cselekményt ezek sem tagadták. Beismerésük minden részletére teljes képet nyújtanak a közlemény adatai. A pénzből azonban igen kevés volt már nálok. Sokat elmulattak egy közeli lebujban. Harcban még bat koronája, ellenben Szarkának 60 fillérje volt csak.

A kikérdezésnél derült ki, hogy Laczházán is megfordult a két vitéz s ott három zsák — másfél mm. — csöves kukoriczát loptak és 34 koronaért mindjárt el is adták. Bünyelül úgy ez, mint egy pokrócz biztosítva lett.

A budapesti kerületi fogházban várja most a két hős, mit hoz számukra a jövő. Tizenhét évesek mind a ketten s a világháború jólsikerült börtöntöltelékét nevelt belőlük hősök helyett.

KÉPEINKHEZ.

Haditengerészetünk.

A háború kezdete óta, dacára, hogy az ellenséges felek mindegyike a tengerek uralmáért is küzd, állandóan szárazföldi harcok folynak. Eltekintve a tenger-alattjárók állandó működésétől, még eddig csupán egy pár esetben történt meg, hogy felderítő ellenséges flottaegységek a nyílt tengeren összeütköztek. Ezen esetek közé sorolhatjuk a Zenta nevű czirkálónk tengeri ütközetét is, a mely esetben 16 francia hajó támadása ellen kellett védekeznie s bár ezek közül négyet harcoképtelenné tett, a túlerő végre is győzedelmeskedett felette és elsüllyesztette a hősiesséin védekező kis czirkálót.

A Monarchia tulajdonképen szárazföldi nagyhatalom lévén, flottája az angol, a francia és a német hajóhadak egyikével sem veheti fel a versenyt s így nem is gondolhatunk arra, hogy ellenségeink hajóhadát az ő tengereik bármelyikén flottánkkal megtámadjuk. Védekező harcokra azonban a mi flottánk is van olyan erős, hogy az Adriára bemerészlő ellenséges hajóhadak bármelyike ellen felvehesse a harcot, annál is inkább, mert a háború előtti években épített dreadnoughtokkal oly erőre emelkedett flottánk harcoképessége, hogy — különösen, hogy az Adriai keleti partjain is nagy területet nyertünk — szárazföldi hadseregünknek partinészről való támogatására is számítva, vereségtől nem kell tartanunk.

Egy ilyen tengeri ütközetre azonban egyelőre aligha

HEGEDÜ

remek felszereléssel
10-12-15-20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály nál szerezhető be Budapesten, Király utca 58. sz.

Minden hangszertől külön árfegyzők kérendő.

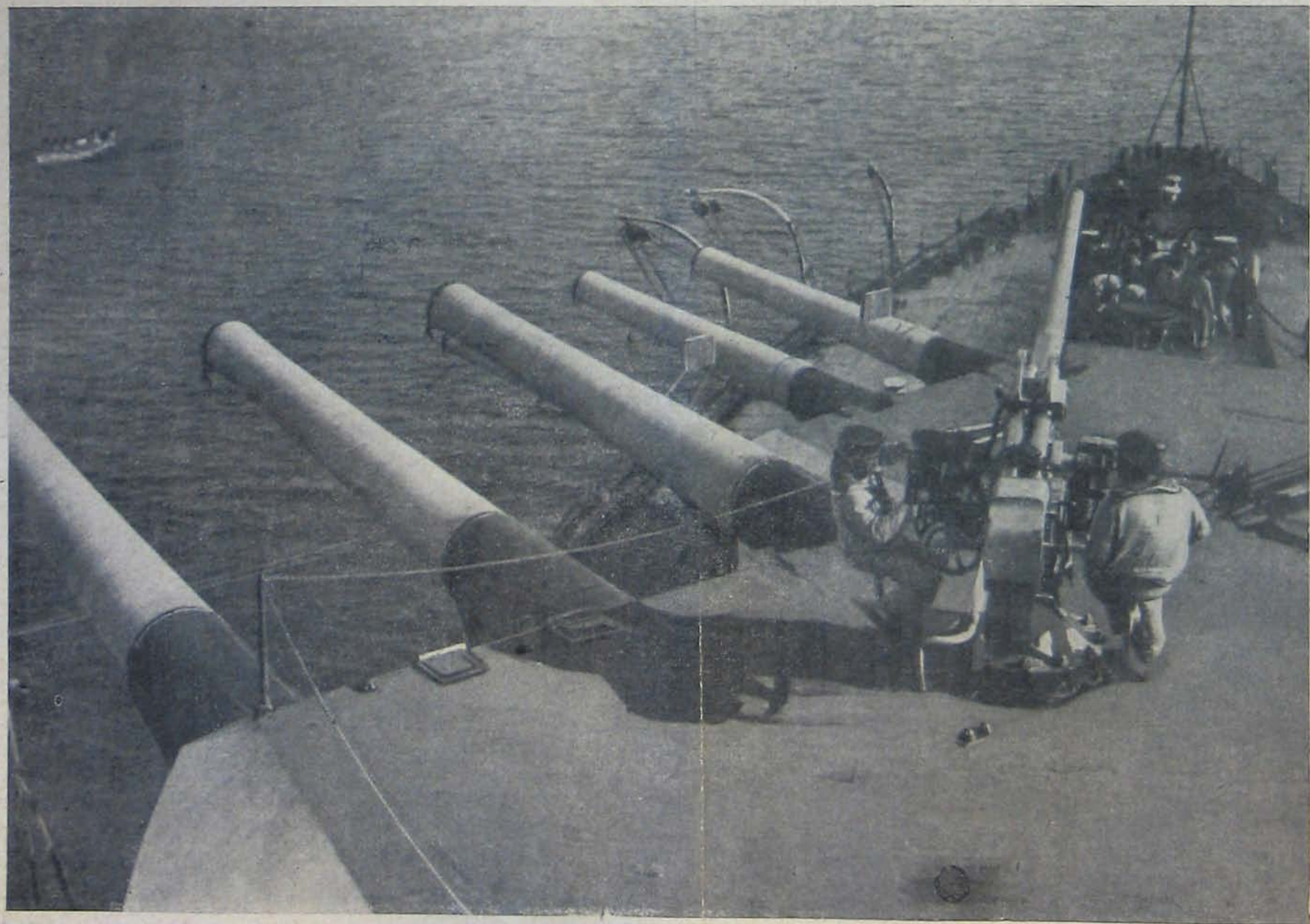
HARMONIKA

10-12-15-20 korona
Finomabb 2 soros 30-40-50 kor.

GRAMOPHON

40-50-60-70 korona
legfin. acél óraműszerkezettel

Dreadnaught.

kerülhet sor. Tengeralattjáróinkkal való állandó fenyegetés még a tengeri nagyhatalmakat is óvatosságra készíti most, mikor a mi és német szövetségünk tengeralattjáróinak százai uralják a tengereket hetek óta anélkül, hogy az ellenséges hatalmak eme kis szörnycetek eddigi sikeres működését feltartóztatni meg is kísérelhetnék volna.

HIREK.

Adományok: Legújabbán a következő adományok folytak be hozzánk: a rak katonák részére: Fecső József alörrmestertől, a lövétei örsről 5 K, Cséffay Géza járásörrmestertől Nyitráról 2 K, Szórád Dénes járásörrmester gyűjteménye, a vajdahunyadi örsön 10 K; a háborúban elesett esendő egyének özvegyei és árvái javára: Erdős Mihály járásörrmestertől, Mezőtúrról 11 K 70 f., Szórád Dénes járásörrmestertől, Vajdahunyadról 10 K; a magyar Vörös-kereszt javára: Szórád Dénes járásörrmestertől, Vajdahunyadról 20 K; a bolgár Vörös-kereszt javára: Szórád Dénes járásörrmestertől, Vajdahunyadról 20 K: Az adományokat rendeltetési helyeikre juttattuk.

Egy népfőlkelő halálos balesete. A csikmenasági örsről január hó 13-án kivезényelt, Szász Bálint népfőlkelő tizedes és Daró János népfőlkelőből állott járőr aznap délelőtt 9 óra tájban észrevette, hogy Dmetró Hercula és Vaszil Nicoluc cs. és kir. 1067. élelmezési oszlopbeli gyalogosok két szál deszkát czipelnek. Szász népfőlkelő a gyalogosokat rákiáltással megállította és kezével intett, hogy a deszkát tegyék le, mely felszólításnak azok engedelmeskedtek is, miközben Vaszil Nicoluc a népfőlkelő tizedesnek jelentette, hogy Ticsárszki Antl szakaszvezető parancsára viszik a deszkát szekérjavítás végett. Szász tizedes erre a jelenlevő Ticsárszki szakaszvezetővel az élelmezési oszlop parancsnokához indult, Daró népfőlkelőt visszahagyva a két gyalogosnál. Alig tett Szász tizedes 6—7 lépést, mikor Drabik Anton és Ludwig Joswik gyalogosok a deszkát felvették és azt elvinni akarták, ami ellen Daró népfőlkelő a deszkát szintén megfogva, tiltakozott. Szász tizedes Daró népfőlkelő kiáltására megfordult és kézbe vett fegyverrel a deszkáért dulakodókhoz rohant. Daró népfőlkelő, ki láttal állt Szász tizedes felé, szuronyos fegyverét csaknem vízszintes helyzetben tartotta vállán, mit Szász tizedes futában nem vett észre és Daró népfőlkelő szuronyába rohanva, balezemén súlyosan megebesült. Szász népfőlkelő tizedes azonnal a közeli kötőzőhelyre, onnan pedig a csikszeredai kórházba szállíttatott, de még január 16-án, a nélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. Szász Bálint népfőlkelő hullája a cs. és kir. 6. hadtest parancsnokság által kirendelt bizottság által felboncoltatott s azután a csikszeredai temetőben, bajtársai élénk részvétele mellett eltemettetett.

Kérelmek. Gyarmati Imre turkevei (Vörösmarty-utca 666. szám) lakos, egy fiáért aggódó szülő kéri mindazokat, a kik háról, Gyarmati István esendő-örrmesterről valamit tudnak, hogy ezt vele a fenti címen közölni sziveskedjenek.

Fekete P. alörrmester a högyészi örről kéri Magyar Ferencz, Bánfi Gyula, Tuba Ferencz, Matus János, Mes-

teri István és Pozvay Ferencz alörrmestereket, hogy címüket vele egy fontos ügyből kifolyólag tudassák.

Szücs József esendő kéri Szabó Lajos esendőt, mivel az országos esendő-iskolában 1914 július hó 29-ig együtt volt, hogy címét vele közölje. Szücs esendő kéri továbbá azon bajtársait, kinek birtokában egy lovas arcképe van, (fekete kesely lovon, több gyalog levő buszár társaságban van ábrázolva, és a fénykép Grácban lett készítve) hogy egy íyet neki küldeni sziveskedjenek. Címe: Biharkabai örs u. p. Magyarremete, Bihar megye.

KÜLÖNFÉLÉK.

Nagy hidegek régen. Az 1830. esztendőnek a maihoz hasonló kemény volt a tele, a ngaria pedig kiűtött a kolera, hatszázezer embert szedve áldozattal magának. A szabadságbarcz tele is rettenetes volt. 1849-ben a tavasz napsugara hómezőkön pajzánkodott. Tíz esztendővel ezelőtt pedig a tél nem is volt igen hideg, de olyan hatalmas hóréteg borult Budapest utcáira, hogy a hóseprés volt a legkeresettebb foglalkozás az ingyenélők számára, de még a sok munka sem volt elegendő a város kisöprésére. A közlekedés természetesen jó ideig szünetelt, de még a gyalogosan járókat is gátolták útjaikban a hatalmas hóbuczkák. Az európai krónikák legnagyobb télként az 1790. esztendő telét említik. Ekkor támadta meg XII. Károly svéd király Nagy Pétert, a muszka cárt. A svéd hadsereg kétezer kilométert tett meg abban az időben a végtelen orosz hópusztálkon. A mostani tél is egyike a legnagyobb teleknek, melyekről a krónikák írnak, vagy emlékezetünkben élnek, csak az lehet a vigasztaló, hogy a nemsokára beálló tavasz napsugara rövidesen el fogja kergetni fejünk fölül ezt a zord időt.

Mitől függ a szivar erőssége. Hosszas vizsgálódás után egyes vegyészek behozonyították, hogy a szivarok erősségének megítélésében nem a százalékos, hanem a valószínűségi nikotintartalomnak jut a döntő szerep. Továbbá megállapították, hogy a boríték színe a szivar erősségéről semmi tájékozást sem nyújt. Ez ugyan magától értetődik, de mivel a szivaros ember valóban nemcsak azért kedveli a világos szivart, mert tetszetősebb, hanem mert gyengébbnek véli a sötétnek, szükségesnek tartjuk rámutatni arra, hogy a szivar zamatát és tartalmát a bel, illetve a burokanyag szabja meg s így a borítéklevél színéről a szivar erősségére következtetni nem lehet. A szivar szívása közben a nikotinnak igen jelentékeny része (körülbelül 80 százalék) változatlan marad s ennek tetemes része átmegy a füstbe, tehát beszívható, további jelentékeny része pedig a füstnek a szivar nem égő részén való átszűrődése közben ott felhalmozódik. (A szivarvég nikotintartalma a szivar eredeti százalékos nikotintartalmát két-háromszorosan is felülmúlja.) A szivar erősségét tehát elsősorban a nikotintartalom szabja meg. S minthogy a nikotinban dúsalib és a nikotinban szegényebb szivarnál egyaránt az elégetett szivarban foglalt nikotinnak körülbelül ugyanannyi százaléka megy át a füstbe, a szivarozáskor beszívott nikotin mennyisége a szivar eredeti nikotintartalmától függ ugyan, de függ egyúttal az elszívott

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

***** Zsótér-bérlés, Városháza mellett. (Rákóczi lovas szobrával szemben.) *****

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. Csendőrségi díszvarrógépek. Világhírű tunékküll pathéfonok. Világhírű tús gramofonok. Le. nez újdonságok, kerékpár felszerelési cikkek, gumlik, villamos zeblámpák és elemek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

szivarrész nagyságától is, még pedig fokozottabb mértékben a szivar végéhez való közeledéskor.

Szappantermő fa. Nyugat-Indiában és a Dél-Amerikában honos közönséges szappanfáról (*Sapindus saponaria* L.) van szó, a mely 10 méterre is megnő és jellegzetes ismertető jele, hogy terebélyes koronájából kinövő ágainak fehérszínű a baja s a dús levelzet közt, az ágakon csoportokban ül a fa málnához hasonló gyümölcse. Ezekből a gömbölyű és sima, diónagyságú gyümölcsökből egy-egy fán száz kilogrammnyi is megerem; korábban szappandió néven mint gyógyszer is szerepelt, ma azonban ez célra már nem igen használatos. A gyümölcs színe kívülről sárgászöld, esetleg barna, a belseje sötétbarna és benne egy nagy dús olajtartalmu mag van. Ebből a magból víz vagy alkohol segítségével egy szappanszerű anyagot, a saponin-t vonják ki, a mit ruhamosáshoz ep úgy lehet használni, mint a szappant. Mivel pedig a saponin előállításának költségei igen alacsonyak, ellenben az alkáliákban való szegénysége miatt használata jobb mint a szappané, mert nincs a ruhára maró hatása, — most kísérletet tettek a fának Algíriában és Spanyolországban való meghonosításával. Ajánlatos lenne ily kísérletet Kisázsiaiban is végezni, hátha meghonosulna és olcsóbbá válhatna a saponin versenye révén a ma rémdrága gyárilag készült alkalikus szappan.

Az ember ereje. Egy amerikai szanatórium vezetője oly gépezetet állított össze, a melynek segítségével meghatározza paczienseinek munkaképességét. A gép hasonlít a kerékpárhoz, melynek kerekai el vannak távolítva. A láncz egy fékezőkészüléken van átvetve, melynek pófáit különböző erővel lehet egymáshoz szorítani. A kísérleti személy ráül a nyeregbe, vállait szijak segítségével a padlóhoz csatolja, hogy a pedálokra nagyobb erőt tudjon kifejteni, ezután elkezd forgatni a gépezetet. Forgás közben a fék pófáit mindig nagyobb és nagyobb erővel szorítják egymáshoz. Végre is oly határerőhöz lehet jutni, melynél a kísérleti személy már nem tudja a gépezetet tovább forgatni. E határerőből a kísérleti személy hatásképességét könnyű megállapítani lóerőben. Számos «felvételtől» kitűnt, hogy az átlagférfi egyötöd lóerőt tud kifejteni. Ez a szám az átlagnőnél a felére, vagyis egytized lóerőre száll alá.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényessége nélkül fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bolyeget ne küldjenek.

Sz. K. 1. Az engedélyt szolgálattal uton a körzeti parancsnokságtól kell kérnie. 2. Hívja fel az illető ügyelmét a Szolgálati szabályzat I. rész 53. pontjára.

Törökheeszel őrs víttalkozók. 1. Siklásztás. 2. Büntetelmény vagy kihágás nézetünk szerint nem forog fenn, csupán a szolgálattal szemben képez meg nem engedett osekleményt. 3. Az oladás maga nem kihágás; árnlágítás azonban fennforog.

Liliom. Nézetünk szerint: nem.

P. I. Tárcsö. Kérelmét nem teljesíthetjük.

Vadrózsa. Mig a csendőrségnél ténylegesen szolgál, csupán az előírt engedély mellett ücsülhet.

Sz. S. 1. A raktáron levő régi posztó felhasználása után. 2. Igen.

O. S. 32. 1. Kedvező elintézés alatt áll. 2. Körülbelül 2-3 hét múlva.

K. up. Nézetünk szerint: igen.

P. S. népf. Igazát nem vitatjuk.

R. Parkány. A hat éves szolgálati jel viselésére annak van igénye, kinek az állományparancsilag odaitéltetett. 1912. évben, a mikor Ön nyugdíjaztatott, a jelzett szolgálati jel rendszerezése sem volt.

Vittalkozók. 1. Rendfokozatának megemlézése mellett «nr» szóval. 2. Nem hallottunk róla. 3. Magyarázattal a jó izlés szolgál.

666. A szerzőnél Székesfehérváron.

M. J. alórm. Olvassa a Szolgálati szabályzat I. részét.

P. A. 88. Mindaddig, mig a kérvény érdemleges elintézéséről értesítést nem kap, új kérvény előterjesztése felesleges. Az elintézés eredményét nem ismerhetjük.

35. Havasi öreg csendőr. 1. Nem; hiszen nem szolgált ténylegesen. 2. Kétszeresen. 3. Nem értjük.

F. népf. szkv. Nézetünk szerint be fog számíttatni.

Vizlőrs. Igen; hiszen a pótlékuk éppen ez a célja és rendeltetése.

Csapatkereszt 88. Kétes esetekben való döntés a felsőbb parancsnokságoknak van fenntartva s így az odaitéltést kérniök kell.

Büntető novella. Mi is az Ön nézetét osztjuk.

T. M. Az őrsökre beosztott tartalékosok és népfölkelők — tekintet nélkül arra, hogy megelőzőleg a csendőrségnél szolgált-e vagy sem — csupán a részükre rendszeresített, illetve kiutalt ruházatot, felszerelési és fegyverzeti czikketeket viselhetik.

G. M. Hasonló ügyek elintézésre rendszerint hónapokat vesz igénybe. Bizonyos idő elteltével ügyéről szolgálattal uton körzeti parancsnokságához részletes jelentést tehet. Mindenesetre célszerű, ha az eset szemtanúnak és akkori katonai előjárónak nevét szükség esetére előjegyzésben tartja.

Karlka. Német.

Katonaszoldos. A próbacsendőri zsoldra csupán a belterületi őrsökön alkalmazottaknak van igényük.

Alórmester. A «Laktanya szabályok» helyesbített 107. pontja értelmében korlátlanul.

V. Gy. népf. Kérelmének a csendőrkerületi parancsnoksághoz való előterjesztését őrskihágatáson kérje.

Gyopár. Általánosságban tartott kérdésre nem adhatunk felvilágosítást. Irja le esetét részletesen.

B. P. Feldpost 304. 1. 2. 3. Kérdései arról tavaszkodnak, hogy nagyon sok az idője és kevés a goudja. 4. Most még nincs szó róla. 5. 3 év után 100, 4 év után 200, 8 év után 300 és 12 év után 400 K.

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálaírat és orvosi vélemény szerint biztos hatású házlázer. — Eredeti téglély ára 2 korona.

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungarica gyógyszerháza, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott:

a m. kir. csendőrség állományában:

Őrnagyokká:

1917 évi február hó 1-ével:

1917 február 1-ei ranggal:

a következő századosokat:

Barssy Gusztávot (1. rangszám), a III. és Szentmihályi Lajost (2. rangszám), a II. számú csendőrkerületnél;

Főhadnaggyá:

1917 évi február hó 1-ével:

1917 február 1-ei ranggal:

sárosfai Bittó Gyulát (1. rangszám), a VI. számú csendőrkerületnél:

elrendelni méltóztatott, hogy

a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék:

különleges alkalmazásban teljesített kitünő szolgálatai elismerésül:

Raab Antal, egy rendőrparancsnokságnál beosztott VII. csendőrkerületbeli csendőr-századosnak.

Okiratilag megdicsértettek:

a magyar szent korona országaiboz tartozó csendőrség felügyelője által:

Paulik János és Kroszlák Miklós járásőrmesterek, az V. számú csendőrkerület állományából, egy katonasző-

kevény kőborczigányokból alakult és 32 rendbeli betöréssel lopást elkövetett tolvajszövetkezet tagjainak kiderítése és elfogása körül kifejtett leleményességük és eredményes tevékenységükért;

Batár Antal, V. számú csendőrkerületbeli 2. oszt. őrmester, egy kétfélerendbeli gyújtogatás tetteseinek kiderítése és elfogása körül kifejtett leleményessége és eredményes tevékenységeért.

Előléptettek:

1. oszt. őrmesterré:

1915 évi október hó 1-ével:

Kiss István VIII. számú csendőrkerületbeli 2. oszt. őrmester;

1917 évi február hó 1-ével:

Szász Ferencz IV. számú csendőrkerületbeli 2. oszt. őrmester;

2. osztályú őrmesterré:

1917 évi január hó 1-ével:

Bartha Ferencz IV. számú csendőrkerületbeli alőr-

*alőr*mesterré:

1916 évi december hó 22-ével:

Harbulya Pál vezető, Enyingi István, Lakatos Fedor, Kovács Sámuel, Körösi Albert csendőrök, valamennyien a IV. számú csendőrkerület állományában;

1917 évi február hó 1-ével:

Deák László vezető, Gál Ferencz, Nészáros Jakab, Tatár Gyula, Krisztea György, Triffi Axent, Daróczi István és Sztán Cirják csendőrök a IV., továbbá Nemes János csendőr a VIII. számú csendőrkerület állományából;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

résztvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

So ajegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötelese mellett helyeznek el intézetünkönél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékbetétek után, melynek a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intőzvények és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

1917 évi február hó 16-ával:

Ésik Benjamin és Jani Gergely vezetőik, továbbá Szabó József II. és Szűcs János csendőrök a IV., azután Nagy Sándor IV., Magyar János, Hajsza József, Koós Ferencz, Golubics Vincze, Gergác József, Tóth György III. és Bozsoki Sándor csendőrök a VI. számú csendőrkerület állományából.

Járőrvezetői jelvényt nyel elláttattak:

Samu Miklós, Vásárhelyi Márton, Varga János, Pap Sándor, Hajdu Domokos, Simó Ferencz és Szabó Imre csendőrök az I. számú csendőrkerület állományában.

Lovaglási jutalomdíjban részesített:

Bodendorfer András VI. számú csendőrkerületbeli 2. oszt. őrmester, két darab 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesített.

Házasságra léptek:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományából:

Demeter Sándor 2. oszt. őrmester Török Juliannával, 1917 évi január hó 18-án, Szentábrahámiban;

Simon György alőrmester Varga Juliannával, 1917 évi január hó 20-án, Abrudbányán;

Szabó Pál 2. oszt. őrmester Széplaki Mariával, 1917 évi január hó 21-én, Nagyváradon;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Husztai András 2. oszt. őrmester Kossik Emmával, 1917 évi január hó 20-án Kiszomboron;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Kalmár Vincze, 2. oszt. őrmester, Farkas Ilonával, 1917. évi január hó 22-én, Zalaszentmihályon;

Kovács Imre I. alőrmester, Balázs Mariával, 1917. évi január hó 16-án, Ürményen;

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Hántó József alőrmester, Pál Erzsébettel, 1916. év december hó 23-án, Vasváron.

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Sági László alőrmester Balku Ilonával, 1917 évi január hó 6-án Berettyóújfaluban;

Sinkó Sándor 2. oszt. őrmester R. Bujdosó Mariával, 1917 évi január hó 14-én Kőtegyánban;

Dávid Imre 2. oszt. őrmester Pethő Mariával, 1917 évi január hó 21-én Nagykerekiben;

Komsa Károly 2. oszt. őrmester Kisded Ágnessel, 1917 évi január hó 23-án Érolasziban;

Szöllősi József alőrmester Koteles Juliannával, 1917 évi január hó 2-án Feketebátorban;

Székely Miklós alőrmester Altfater Irmával, 1917 évi január hó 7-én Krasznabéteken.

Nyeste Ferencz csendőr Juhász Rózával, 1916 évi december hó 10-én Kondoroson;

Marinkás János alőrmester Róka Irmával, 1916 évi december hó 9-én Büdszentmihályon;

Halmi István alőrmester Lengyel Bertával, 1916 évi december hó 17-én Tiszaeszláron;

Nyakó Imre alőrmester Magyar Rozáliával, 1916 évi december hó 30-án Váncsodon;

Garabuczi István Szenyő Borbálával, 1916 évi december hó 10-én Gyűrén;

Takács Mihály alőrmester, Tarkó Teréziával, 1916 évi december hó 26-án Gyulán;

SZÁNTÓ JÓZSEF

19 éve szállit kerékpárt, beszélőgépet, varrógépet, gummit és felszereléseket az egész ország csendőrségének. Elismerő leve-

leim ezerszámba vannak. — Pontos cím:

SZEGED, VÁROSI BÉRPALOTA.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahang, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hang, 3 igaz váltóval 15 K. Eg az zenekari hang, 4 igaz váltóval 20 K. Erős nozél hangnak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangnak is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangú beszélőgép 40 K, nagy „Union” szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-tól 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Téli felszerelési szükségletét igyekezzék mindenki sürgősen beszerezni, mert az árak folyton drágulnak.

Nagy készleteink folytán nálunk előnyösen vásárolhat.

Ujjonnan rendszeresített

6 és 13 m/m széles

ezüst gallér sujtás, kard és kardkötő,

valamint

selyem csillagok

nálunk már jutányosan beszerezhetők.